

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 24. ANULU XVI.

Sabiuu, in 24 Martiu (5 Apr. 1868.)

Telegrafulu eao de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiuu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu' prenumeratiunei pentru Sabiuu este pe anu 7. fl. v. a. car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. si rulu' pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. Cons. 326. 1868.

Consistoriulu' archidiececanu alu bisericeii greco-orientale din Ardelu prin acest'a aduce la cunoastinta publica, cumca crestiniia Greci si Bulgari dela bisericea parochiala cu chramulu' santei Treimi din cetatea Brasiovu s'au aflatu vinovati pentru purtarea loru' eterodoxa si manipulariunea anticanonica cu averea bisericesca, scolare si fundatiunale dela acea bisericea, — si cumca pentru aceea Consistoriulu' archidiececanu ca ocarmuire competenta bisericesca, a otaritu ca bisericea dela sânt'a Treime in Brasiovu sa se inchida, si ori-ce avere bisericesca, scolaria si fundatiunale, fia miscatoriua fia nemiscatoriua, a acelei biserice, sa se puna sub sequestru, si totu deodata episcopii: Ioann Alexi, Sotiru Manciu, Hagi Gavriilu' Carpovics si Anastasiu Safran, si casierulu' Constantinu Emanuilu', sa se suspendeze din functiunile loru' pana atunci, pana candu in sensulu' invetiaturiloru' bisericesci si canonicu, nu se voru supune otaririloru' acestei autoritati legali bisericesci.

Prin urmare, toti aceia, cari in ori-care privintia suntu interesati fatia cu vistieria si averea numitei biserice, dela datulu' de fatia, au a se adresa de dreptulu' catre Consistoriulu' archidiececanu gr. or. in Sabiuu.

Sabiuu, din siedinti'a Consistoriala, tinuta in 21 Martiu (2 Aprilia) 1868.

Consistoriulu' archidiececanu alu bisericeii gr. or. din Ardelu.

Dr. Demetriu Racuciu
Secret. Consist.

Vechi'a Metropolia romana ortodocsa a Transilvaniei si partiloru' Ungariei.

(Capetu.)

IV.

(N. P.) Acestea suntu documentele nostre despre vechi'a Metropolia a Transilvaniei, documente tari si neresturnavere, prevedute cu tote cerintiele unoru' documente convingatore, caci ele se radima, cum veduramu, pe acte publice oficiose bisericesci si politice, precum: pe diplome regesci si principesci, pe alegeri si chirotoniri archieresci canonice, pe cerculare si carti de intarire metropolitane, pe subscriptiuni proprii ale respectiviloru' Metropoliti si pe carti bisericesci tiparite de straini, si unele inca la espres'a demandatiune a Principiloru' tierii, iera altele vinu dela persoane de autoritate istorica demne de tota credinti'a.

Deca totusi in mani'a tuturor, documenteloru' produse din partene si a puterei loru' convingatore, s'aru mai afla nescine, carele sa traga la indoiala asertiunea nostra in privinti'a Metropoliei cestionate, dicendu, ca documentele acestea aru fi prea putine, s'au esprimendu-si cumva mirarea despre aceea, ca nu avem o seria completa si sigura despre toti Metropoliti nostri, carii se succedera unulu' pre altulu' in rindu' chronologicu in Scaunulu' metropolitanu, incependu dela celu dintai pana la celu mai depre urma Metropolitu, — apoi noi i-amu raspunde unvi atare omu, presupunendu' firesce de unu omu fara patima s'au tendintia, neurata, ca s'au se tine de cet'a scepticiloru, cari se indoiescu despre tote adeverurile fie si cele mai evidente, ca de doue ori doi suntu patru: s'au ca unu atare este de totu strainu pe terenulu' istoricu alu bisericeii si natiunei romane, si nici ca-si da vre-o silintia de a se cunoasce cu acest'a. Pre noi inse, carii cunoaschemu si simtumu catu de bine trecutulu' nostru politico-nationalu si bisericescu, trebuie sa marturisimu, o astufaliu de supositiune nu ne neodichnesce de locu, ba putemu dice ca noi ne miramu din contra, ca

cum de se putura strecura pana la noi si atatea documente cate le veduramu, cum de nu perira si a-celea tote in barbaria si fatalitatele timpuriloru' trecute?!

Dar en sa vedemu, ce corolariu anume se pote scoate din tote acele documente cate se insirara mai insusu?

Noi suntem de firma credinti'a, ca din acele documente se pote deduce in modulu' celu mai logicu si mai invederatu:

I. Esistintia Metropoliei Transilvaniei.

Acest'a ne-o adeverescu tote documentele produse dela celu dintai pana la celu de pre urma, caci tote bine vorbescu ori despre „Metropolia Ardealulu'“ ori despre „Metropolitiu' seu Archiepiscopii Ardealulu'“ cu resiedinti'a loru' in Belgradu s'au Alb'a-Iuli'a; asiadara tote bine ni marturisescu, ca in Transilvania au esistatu o Metropolia si ca Archiereii Metropoliei acestei au fostu Archiepiscopi si Metropoliti.

II. Ca Metropolia acesta au fostu forte vechia.

Caci sa nu ne ducemu mai departe decatu numai pana la regele Matia si Vladislavu, si inca trebuie sa luamu ca depliu constatu, ca ea au duratu preste trei vecuri. Mai departe in privinti'a vechimei si a altoru' impregiureri ale Metropoliei cestionate, va vorbi scriitoriulu' acestora la alta ocaziune.

III. Ca Metropolia acesta s'au estinsu si asupra' Episcopieloru' Ungariei de religiuinea ortodocsa.

Acestu adeveru se vede apriatu din titularele si insiloru' Metropoliti ai Ardealulu'. Asi vedemu pre Genadiu titlându-se: Archiepiscopulu' si Metropolitu' a totu Ardealulu' si a tierii nului' Varadului (Oradiei mari) — pre Simeonu Stefanu: „Metropolitu' etc. si a Maramuresulu'“ — pre Varlaamu: „Archieppulu' si Metropol. etc. alu Maramuresulu' si alu Episcopiloru' din tieri'a Ungaresca“ — pre Teofilu: „Metropolit. etc. Maramuresulu'“. In condicia din Bucuresci cetimu: „Teofilu etc. renditu la s. Metropolie a Ardealulu' (si a partiloru' tierii unguresc de susu)“. Se vede mai incolo adeverulu' acest'a lamuritu din harti'a de intarire a Metropoliti. Simeonu Stefanu' contra Parteniu Eppulu' Muncaciulu'; din diplom'a regelui Matia: supusi (Preotii) pomenitulu' Metropolitu' — iera in a lui Vladislavu: „iara Archiepulu' din Transilv. celu' de acum si celoru' viitoru, ca mai mariloru' sei“. etc.

IV. Ca Metropolia acesta au fostu de religiuinea ortodocsa resaritateana.

Acest'a ni arata destulu' de lamuritu impregiurarea, ca Metropoliti Ardealulu' se chirotoneau de contra Metropoliti Romaniei, ca Esarcii Patriarchulu' din Constantinopolea din svatuirea Patriarchulu' din Ierusalimu' catre Metropolitu' Atanasiu, precum si din insele acte de chirotonire in care Metropoliti chirotoniti ai Ardealulu' marturisescu credinti'a ortodocsa, si Metropoliti chirotonitori inca recunosc din parte-le aceeasi religiuinea chira si espresu prin cuvintele: „bisericeii nostre“ — „si vindu langa densulu' (Iosifu) martori tramisi din pravoslavnicii Protopopi doi!“ etc.

Acest'a o cunoaschemu mai departe din harti'a Metropol. Simeonu Stefanu' catre Parteniu Ep. caci dice in titlatur'a „Stefanu' Simeonu s. c. l. de legea grecesca“, — din diplom. regiloru' Matia, Vladislavu si a princip. Rakotzi, caci in tote acestea se face amintire de „legea grecesca“, — apoi din harti'a curatoriloru' Tran-

silv. la Constant. caci se dice acolo: „ca religiuinea ortodocsa, de comunu' romanesc a s. c. l., — si din cuvintele istoriei lui Engel „Sava pascu bisericea neunita din Ardelu etc.“ si ierasi: „ca Archieppulu' resaritateanu sa aterne.“

Dara apoi se si scie de comunu', ca nici ca au esistatu candu-va vre-o Metropolia in Ardelu de alta religiuinea.

V. Ca Metropolia acesta au fostu romana, si mai marii ei inca au fostu romani.

Asertulu' acest'a se adeverescu prin aceea, ca numai romanii s'au tinutu si se tinu inca in Transilvania de bisericea ortodocsa, luandu afara dora periodulu' primitivu' alu crestinari' natiunei magiare, precum si ca Metropoliti Ardealulu' se chirotoneau, cum s'au mai disu, de catre fratii loru' din Romania. Dara anumitu, se face amintire despre acest'a in Zakonik lit. E. unde se dice apriatu, „a legea Vladiculu' nostru romanesc“, — apoi in diplom. dela Matia unde se dice: „amuscuita pentru toti timpli viitoru pre toti Preotii romani etc.“ si ierasi „predisii preotii romani supusi pomenit. Metropolitu“, — in harti'a curatoriloru' Trans. la Constant. amintita si sub punct. IV. „ca religiuinea ortodocsa, de comunu' romana“, — si in fine la Engel „primi elu' scutirea preotiloru' romani de tote dijele“. Totu acest'a se pote deduce destulu' de invederatu si din scoterea limbei celei slavone din bisericea si introduererea celei romane in locu-i, ceea ce se amintescu si la Engel si nu s'aru fi intemplatu nici decum deca credinciosii acelei Metropolii nu aru fi fostu romani si Metropolia romana. Iera cumca si mai marii acestei'a inca au fostu romani ajunga-ne a ne provoca numai la Metropol. Sava Vesteme anulu', si la Teofilu Seremi din Teusiu langa Belgradu. Dara se scie in fine si inca se prea scia si din alte ne-numerate documente, si din aprobate etc. ca de ce nationalitate au fostu fii sufletesci ai Metropoliei acestei'a.

VI. Ca Metropolia acesta au fostu autonoma, — independente de ori-care alta Metropolia, luandu afara numai dreptulu' de chirotonire alu Metropolitoru' Romaniei, care l'au avutu si exerciatu aceia ca Esarcii ai Patriarchatulu' din Constantinopole, ceea ce resulta apriatu din cele mai multe documente.

VII. Ca Metropolia acesta au fostu recunoscuta de corona seu de regimulu' politicu.

Acest'a ne-o atestaza spre indestulare cele doue diplome ale regiloru' Matia si Vladislavu, si a principelui Georgiu Rakotzi I., de unde urmeza, ca Metropolia nostra cea vechia si din punctulu' de vedere alu dreptulu' de statu, inca au fostu recunoscuta ca atare.

Incheindu' acestu tractatu micu' despre vechi'a Metropolia a Transilvaniei trebuie sa marturisescu totuodata, ca m'am indemnatu la acest'a curatu numai in interesulu' adeverulu' celu' cuprinde in sine obiectulu' celu' importantu din chestiune, pentru ca sa scimu combina' trecutulu' cu presintele si cu atatu mai bine sa ne scimu orientu in privinti'a agendeloru' nostre in asta directiune. Documentele insirate mai insusu suntu imprasciate prin scriptele diversiloru' autori romani si straini, incatu' debuna seama nu voru fi avutu toti ocaziune ca sa si-le procuradie si sa le studiede, si asi am creditu ca prin acest'a scriere voiu face totuodata si unu servitiu tuturoru' Domniloru' si fratiloru', carii mai de aproape se interesedia de obiectulu' chestionatu si de ponderositatea lui. Incatu' asiadara convectiunile mele individuale,

basate de altminteria pe fapte istorice voru fi conșunandu cu ale altor'a in privint'a acest'a, nu e alu meu a judeca acum. Atato inse sta neclatitu dupa parerea mea, ca pentru manifestarea și dezvoltarea convicțiilorloru in asta materia, timpul de fatia este celu mai oportunu.

Evenimente politice.

Sabiu 23 Martiu.

Senatul imperialu continua la desbaterea asupr'a legii scolare. Rom'a a respunsu la atacurile ce i se făcure asupr'a concordatului in o nota cătra contele Crivelli, carele se afla lănga curtea papale tocm'a in afaceri de ale concordatului. Cardinalulu Antonelli erueza și condamna lôte pretenșiunile făcute din partea Austriei pentru o reviziune a concordatului.

Scirile despre calatoriile și contravisițele imperatorilor se mai sustinu.

Doue impregiurări atragu astadi atentiunea politiciloru și adeca asupr'a resculărilor intemperate in B a v a r i ' a și in B e l g i u , ambele cu natura deosebita. Cea din Bavari'a se vede, dupa scirile ce ne stau dinainte până in momentul de fatia, ca rezultăza din aliantia defensiva și ofensiva a Bavariei cu Prussi'a, cu carea aliantia s'a fostu surprinsu Europ'a anulu trecut. In puterea acestei aliantie Prussi'a duce comand'a suprema preste aliatii sei germani. Rescol'a dela T r a u n s t e i n din Bavari'a se manifestăza contra juramentulu militieloru, care e o urmare a legaturiloru de aliantie și poporulu striga: „nu voimu a deveni prussiani“

Ceea-lalta are caracteru socialu. Aci revolteza bratiile asuprite ale lucratoriloru (de prin fabrici și alte stabilimente mari) asupr'a plutocrației capitaliste. (O asemenea rescol'a e și in Elveti'a). Cestiunea lucratoriloru va luă dimensiuni mai mari in insemnata ei și capitalistii, deca voru vrea sa aiba odihna, voru trebui sa devina odata drepti cu acesti capite censi moderni și sa nu se mai foloseasca din strimtorările loru spre ai tine impilati in lucrulu loru și totu odata ai plati dupa capriciu, pentru că sa se asigure stapânii totu-deun'a de dependint'a loru. Mirarea e ca tocm'ai in tierile cele mai constitutionali din lume sa se pōta intemplă că lucratorii se fia siliti a tinde mân'a la astfelu de mesuri anarchice și deplorable.

Diet'a Ungariei.

In siedint'a dela 30 Martiu a fostu deputatii

mai toti și ministri asemenea, de fatia și dau adunări unu aspectu, carele preinsemnă ca voru veni cestiuni insemnate inainte. Dupa autenticarea protocolulu și dupa inunoscintiaru petitiuniloru ia cuventulu ministrulu presiedinte Andrassy și spune casei ca in scurtu tempu va propune casei bugetulu statulu. Deocamdata aduce siese proiecte de lege, cari suntu deja elaborate și se rōga că cas'a sa le cetesca sa le dea in tipariu spre a se luă apoi in peitratu. Proiectele suntu urmatōrele:

1. Proiectu de lege despre publicarea legiloru.
2. Proiectu de lege despre afacerile bisericeii gr. orientali.
3. Proiectu de lege despre camerile de comertiu și de industri'a.
4. Proiectu de lege despre drumulu de feru Oradea Esseg și Baranyavar-Villany.
5. Proiectu de lege despre cladirea drumulu de feru Zákány-Agram și Hatvan-Miskolcz.
6. Proiectu de lege despre definitiva cladire a drumulu de feru dela nordu ostu, dela Debretinu până la M. Sziget.

Ministrulu mai adage vro câteva cuvinte prin cari atrage atentiunea deputatoriloru asupr'a mai multor laturu a le cestiuniloru de drumuri de feru, și recomanda alegerea unei comisiuni constatōria din 15 membrii, carea dimpreuna cu comisiunea finantiala se desbata mai intaiu proiectele respective.

Dupa ce se facu aceste vine, comisiunea finantiala și referesca asupr'a proiectulu de lege in privint'a rebonificării dărei de consumu la casu de esportarea zacharulu și a spiritușelor. § 1 dice ca dela 1 Aprile 1868 se va rebonifică de tota maja de zacharu ce trece preste lini'a vamale, că vama și dare de consumu 4 fl 54 cr. iera de maja de zacharu rafinat 5 fl. 59 cr. (maja vamala netto). In § 2 se normeza pentru acele spiritușe cari se esportu preste lini'a vamala cu conditiunea repunerii contributiunei, restituirea in locu de 6 cr. numai 5 cr. de fia care gradu de alcool.

Legea acest'a dice ministrulu ca e de urgentia și asia o recomanda a se desbata și resolve cătu mai curendu.

Proiectu de lege in afacerea confesiunei gr. orientale.

§ 1. Congresulu nationalu serbescu convocatulu la 1864 in Carlovitz și continuatu in 1865, încatu

acel'a a fostu divergente dela § 8 art. de lege 20 din leg 1847/8, se legalizeza acum.

§ 2. Metropoli'a gr. or. radicata pentru romanii ungureni și ardeleni, autonoma și egalu indreptatita cu Metropoli'a serbiloru, precum și radicarea episcopiei gr. or. ardeleni la arhiepiscopia se inarticuleza in lege acum successive.

§ 3. De ore ce prin acest'a despartire a marturisoriloru de confesiunea gr. or. in doue provincie bisericesci neaternatōrie un'a de alt'a, face de lipsa și esercitarea separata a drepturilor autonome garantate in § 8 art. 20 d. l. din 1848: prelānga rezerv'a dreptulu de inspectiune ce lu esercita Maes. Sea in puterea constitutiunei, credincioșii celoru doue Metropoliu suntu indreptatiti, ca afacerile loru bisericesci scolare și fundatiunali sa se resolve autonomu in congresele bisericesci, inunoscintiate de mai nainte Majes. sele și cari suntu de a se convocă din tempu in tempu, și in intielesulu prescrișeloru statorinde in congrese și intarinde de Maj. Sea, sa se administreze și conduca autonomu prin organele proprie.

§ 4. Aternatorii ambelor Metropoliu au mai departe dreptu, asemenea pre lānga rezerv'a pr. in dreptu de confirmare, asi regulă și organizatiunea congreselor loru.

§ 5. Spre acestu sfersitu se insarcineza ministerulu, dupa usulu de multu esistendu a realisa cătu mai curendu conchiamarea congresulu gr. or. nationalu serbescu, carele consta afara de respectivii Archipastori, din 25 deputatii alesi bisericesci, 50 lumesci, dintre cari 25 din marginea militaria.

§ 6. Mai departe va convocă ministerulu in intielesulu substernerei sinodulu episcopescu gr. or. romanu, unu congresu nationalu romanu gr. or. constatatoriu, afara de respectivii archipastori, din 30 deputatii alesi bisericesci, 50 lumesci intre cari 10 din marginea militaria.

§ 7. Problem'a cea dintai a acestor congrese convocate in modulu acest'a va fi de a statori organizatiunea congreselor, pre lānga rezerv'a Maj. Sele.

§ 8. Tōte pretenșiunile ce emaneza din despartirea celoru doue Metropoliu, fia de orice natura, pre cătu acele nu se voru putē obli prin o convenire imprumutata și adeca atātu pretenșiunile metropoliei intregi, cătu și a dieceselor episcopesci, a comunelor bisericesci și a individoru singuratici, se voru putea face valorōse inaintea unei judecatorii delegate de ministerulu de justitia anume spre acestu scopu, contra căroru resolutiuni și de-

FOISIORA.

din

ITINERARIULU IN ISTRI'A

de

IOAN MAIORESCU*)

(„Convorbiri literare“)

Luni la 7 ore sar'a in 22 Iunie (1857) am purcesu cu diligint'a din Triestu spre Pisino. La o 1/2 ora dai de Salinele de mare, și dupa alta 1/2 ora de alte Saline de mare lānga satulu Muggie, pe care inse poporulu ilu chiama Muie. La 9 ore și 10/60 am ajunsu in Capo d' Istri'a, unu opidu cū cai atātu de inguste, încātu nu potu stă doue trasuri alaturea. Iera noptea și n'am pututu visita nimicu. In cea mai buna ospetarie, unde intrai pentru câteva minute spre a-mi stemperă setea, nu affai decâtu trei popi catolici și unu mireanu, desiertāndu pahare pline cu vinu rosu de Istri'a, pe care-lu cunōsceamu din Triestu. Unu biletu de recomandatiune ce avemu cătra parintele pop'a Bertonzelo, apucase a remāne uitatu in portofoliu; uitasemu și vumele parintelui, și asiā am esitu fāra a face cunōscintia cu acesti buni parinti. Pōte nici nu le-aru fi parutu bine a se vedea turburati de cătra

unu strainu in placatu loru ocupatiune in via Domnulu.—La 12 3/4 dupa mediulu noptiei am ajunsu la a 2-a statiune, la Buje, pe o borra din cele mai tari, ce incepuse a suflă de 2 ore.—La 3 ore și 3/4 am ajunsu la a 3-ia statiune Visinada. Eră diva alba de o 1/2 de ora.—La 6 ore ajunseremu in Pisino.

23 Iunie.

Cu tōte ca suprafati'a pamentulu nu infatisiaza decâtu erupturi ori scuipaturi vulcanice, lucrurile și cele departate de mare, spre mijloculu Istriei, suntu bine cultivate, mai alesu de la Visinada, și mai vertosu de la Coraiha inainte spre Pisinu și de la Pisinu inainte cătu se vede cu ochii până spre dealurile despre Valea Arsa. Prin mijloculu petrelor ce acoperu pamentulu pretutindinea se vedu tōte spitiele de grānate: ordiu, grāu (golānu și flocoșu), secara, porumbu, fasole cartofe, cănapa, in valea Scropedi am vedutu chiar și arisic'a matura ce se seceră ori se cosea. Intre grane erau unele fōrte frumōse. Viile se cultiva ca in Italia. Vitiele suntu arbori grosi și inalti, carorā dreptu propta le servese altu arboru. Acesti arbori, de care suntu radimate vitiele, suntu mai toti jugastri; nici mi-aducu aminte sa fi vedutu alti arbori decâtu jugastri lānga vitie. Vitiele formēza unu siru lungu și continu, fiindca fiecare vitia e prinsu cu o parte din ramii sei de vitia dinapoi, și cu celalta parte de ramu de vitia dinaintea s'a. In acestu modu facu o catena necurmata. Distantia de la alta e ordinarminte ca de 10 palme domnesci; iera spaciulu dintre unu siru de vitie și altulu e de trei și patru ori mai mare, și seminat cu grāu, secara porumbu, ordiu etc. Adese-ori in fiecare intrespaciu de aceste e alta semānatura, de es. intre cele d'antei doue sire de vitie e grāu, in urmatoriulu intrespaciu e porumbu, fasole, ori cartofe, apoi secara ori ordiu. Cu unu cuventu: totu acea tiarina e usata ca vie, ca pometu, ca gradina de legumi, ca campu de granatie. Dar sa ne inturnāmu la ale nōstre.

Indata ce am ajunsu in Pisino, mamu dusu la D. Cegnar, oficiantu la telegrafu, cătra care eram recomandat de D. Bleiweiss; dupa aceea am fostu la primul negotitoru din Pisino, la D. Camus, carea fusese recomandat de D. Scaramangă. Fui receptu in senulu famliei D-lui Camus cu tōta cordialitatea. La patru ore dupa prāndiu merseiu cu D. Cegnar la satulu Zarec, 3/4 de ora departe de Pisino. Preotulu loculu ne recepū bine. Aici se incinse intre noi disputa de pre originea Romaniloru istriani. Preotulu slovenu pretindea mortisiu, ca n'au fostu mai multi decâtu suntu astadi, ca nu se perđu, ca suntu tenaci in conservarea limbei loru, ca in casele loru nu vorbescu alta limba și ca nici prunciiloru nu cunōscu alta limba până nu incepu a umbra in scōla, unde invatia limba croatico-ilirica. Cu unu cuventu: ca Romāni istrieni au fostu de cāndu au venit totu acolo unde se mai afla și astadi, și ca suntu venetici in locurile aceste. Cumca nu s'aru tinē de vechi locuitori a-i Istriei, de pe timpul Romaniloru, ori ca celu putinu nu suntu mai vechi in Istri'a decâtu Serbi, Croatii, Serbo-Dalmatii, a-lega unu documentu din anulu 1325, scrisu in limba latina, in cea germāna și cea croatico-serbica, in acest'a din urma cu alfabetulu glagoritien, prin care documentu se regulă limitii Istriei peste totu, și in parte și hotarulu satelor de la loculu Cepici (Cepich) și in care Domnulu acestor sate alu satelor unde vedemu astadi pe Romāni istriani, dice, ca elu e constrinsu a dimitu pe locuitorii acestor sate, daca nu li se voru da ori asemnă si loru pamentori*). De unde incheiā preotulu, ca locuitorii satelor de lānga loculu Cepici, ca unii ce la inceputulu secolulu 14 nu aveau pamenturi, nu puteau fi veniti de multu

*) Opurile lui Ioan Maiorescu, cuprinse in manuscris-tele sale postume, se afla sub presa la Tipografia Societății Junimea și se publica sub ingrijirea D-lui Titu Maiorescu. Cele mai insemnate din aceste lucrări ne parū a fi cele relative la „Romāni Istrieni“, și noi suntemu fericiti a putē da lectoriloru nōstri ca o mica proba inceputulu „Itinerariulu in Istri'a“. Pentru o mai intinsa cunōscintia indreptamu pe lectori la insasi publicatiunea mencionata, care se va termină in decursulu acestui anu. Red. Conv.

*) Preotulu mi-a aratatu acestu documentu in arhivulu Savelor depre meadia-di, din anulu 1852. Sub titlu asest'a: Arkivu, za povestnicu jugoslovansku, knjiga II. 1852. Citatulu documentu e publicatu aci numai in limba slāvonică; ear despre esemplariulu celu latinu și celu germanu nu-mi putu spune nimicu.

cisiuni de altmintrea stau tóte colile de recursu deschise, pre cari le iérta procedur'a civila in alte processe.

§ 9 Decisiunile § 8 a art. XX. d. l. 1848 cari stau in contradicere cu acésta lege se caséza.

Raportulu

Comitetului societátiéi pentru literatur'a si cultur'a romána din Bucovin'a, despre trebile si lucrárele sele, ce s'au întreprinsu si s'au executatu in decursulu a-nului 1867.

(Capetu).

Fiindu cele pentru membrii onorari si fundatori pâna prin lun'a lui Iunie gat'a au decisu Comitétulu a se espedá fára întârdiare, ce s'au si fáculo, primindu-se pâna acum mai multe respunsuri dela unii din acesti membri, pline de manifestári onoratórie si de simpatia pentru acésta societate, cni in parte s'au si reproducu in originalu prin „Fóia Societátiéi.“

Prea sánti'a sea Episcopulu Ioann Popasu tramise societátiéi cu ocasiunea acést'a cá ajutoriu pentru scopurile ei, si o suta de fl. v. a., pentru care daru Comitétulu au exprimatú prea Sántiei sele recunoscinti'a cea mai distinsa. Dóne cárti, ce s'au primitu totu la acésta ocasiune dela Escelenti'a Sea Metropolitulu Andreu Baronu de Siagun'a s'au predatu bibliotecei societátiéi, luandu-se multiamirea respicata la protocolu. Promissiunea dlui V. Alessandri, a bardului iubitu alu natiunei, Principelui între poetii románi si a amicului sinceru alu societátiéi literarie din Bucovin'a dela infintiarea ei — cuprinsa in epistol'a sea in urm'a primirei diplomei de membru onorariu alu societátiéi si pre viitoriu cu conlucera sea — s'au primitu indeosebi cu cea mai caldúrsa multiamita.

In privinti'a diplomeloru pentru membri ordinari ai societátiéi, imputernicindu-se biroulu a urmá in scrierea lorú ornamentala conformu cu aceea pentru membri onorari si fundatori, decise comitetulu, cá fiindu gat'a sa nu se espedeze, ci membriloru de fatia sa li se impartiésca la adunarea generala iéra celor'a-lalti sa li se tramita dupa adunarea generala, cátu se va puté mai curendu, retinendu-se in sa ale acelorú membri cari au ramas pána acum in restantia cu contriboirile sele anuale la societate.

Aducendu-se acestu conclusu la indeplinire, comitetulu are onóre de a infatisia onoratei adunári diplomele gat'a pentru membrii ordinari, pof-

tindu, cá sa binevoiesca fia-care membru de fatia a-si primi diplom'a sea.

8. Conformu conditioniloru luate asupra-si au infatisiatu stipendistii societátiéi DD. D. Maghiaru si E. Nedelcu la finea semestrelorú 1 si 2 atestatele de colocui; deci implinindu-si ei indatorirea, li s'a asemnatu din partea comitetului mai departe totu sub conditionile statorile mai inainte stipendiele respective. Numitii domni urmeza deci regulatu studiulu de drepturi la universitatea din Viena cá stipendisti ai societátiéi.

Aici trebuie a se aminti, ca d. A. Lupascu din Bucuresci a tramisu diece galbini cá adasu pentru stipendiele societátiéi. Daruitoriu i s'a exprimatú in scrisu din partea comitetului cea mai vi multiamire si s'a cerutu dela Domni'a lui incuviintiarea de a trece acesti bani la fondulu societátiéi pâna ce se va puté creá unu stipendiu pentru studii tehnice si reale conformu dorintiei respicate de domni'a lui prin scrisórea sea cátra comitetu.

9. Asupra scrisorii dlui I. Golembiovshii, parochu in Stopea, prin carea a cedatu societátiéi jumetate din taxele parochiale asiá numite „mariasi“ si „relutulu“ pentru dílele de lucru, ce i se coveinea dela comunele rurale Sipotulu, Isvorulu, Suli'ti'a seu Moldov'a si Cirlibab'a, Comitétulu a primitu acésta cesiune si au respicatu multiamit'a sea d-sele, facendu totu odata si pasii cuviciosi la guvernulu tierei pentru castigarea acestorú bani.

10. Pentru alegerea contribuiriloru de pre la membrii de prin tinuturi alese Comitétulu cátra culegatorii din anulu trecutú (vedi raportulu din an. 1867, pag. 8) in loculu culegatoriului din tinutulu Dornei si alu Câmpulungului, alu dlui Corneliu Cosoviciu, exprimandu-i multiamirea sea, pre dlui A. Plesc'a, administratoru parochialu in Vatr'a Dornei. Cu tóte ca institutulu acest'a de culegatorii póte sa fia societátiéi cu tempulu de mare folosu, de o camdata s'au arelatu nepracticu si din acestu motivu va intrá Comitétulu de acum inainte cu membrii societátiéi in nemijlocita corespondintia in privinti'a stringerei de bani, precum s'au espusu si mai susu.

21. Formandu societatea conformu § 2 pt. 2 din státutele ei si „unú centru de adunare pentru acei barbati, cari dorescu a urmari neintreruptu dezvoltarea literaturéi románe“ si servindu dupa § 3 pt. 5 din stat. scopulu societátiéi si foi periodice, au starutu Comitétulu a castiga pentru societate parte in drumulu prenumeratiunei, parte in schimbu cu „Fóia Societátiéi“ foi politice si literarie románe si germane. In s-a-l'a de cetire a so-

cietátiéi se afla espuse urmatórele foi románe :

a) Din Austri'a.

Albin'a; Gazet'a Transilvaniei; Telegrafulu Romanu; Archivulu pentru filologia si istoria; Magazinulu pedagogicu; Concordi'a; Famili'a; Amiculu poporului; Gur'a Satului; Fóia societátiéi; Amvó-nulu; Federatiunea.

b) Din Principate :

Romanulu; Trompet'a Carpatiloru; Reform'a; Revist'a Ateneului románu; Ghimpele; Perseveranti'a; L'echo danubien; Natiunea romána; Tiera; Independinti'a romána; Gazet'a spitaleloru; Convorbiri literarie; Dreptatea; Conventiunea; Progresulu; Tempulu; Gazet'a de Focsiani; Steluti'a, fóia literaria; Septemán'a; Diorile; Jurnalulu pentru toti; Cetatiénulu.

Primindu societatea foile románe in schimbu, Comitétulu se simte indatoritu tuturorú domniloru Redactori respectivi pentru acésta buna vointia a domniloru sele spre cea mai caldúrsa recunoscintia, la care se va alaturá de securu si onorat'a adunare.

Foile germane: Presse, Wanderer, Reform, Zukunft, si fóia oficiala „Czernowitzer Zeitung“ le-a procuratu Comitétulu cá pâna acum si in anulu acést'a pentru usulu óspetiloru societátiéi.

Preste totu primesce societatea 39 de foi, dintre carele 34 suntu romanesci si 5 germane.

12. Incheiandu acésta parte a raportulu, trebuie inca sa facemu amintire si despre dreptulu onoratei adunári de a întregi Comitétulu societátiéi.

Espirandu acum trei ani dela alegerea ultima a Comitétului de fatia, are onorat'a adunare sa a-léga astadi conformu programulu dupa § 15 din státutele acestei societáti pre Presiedintele, Vice-presiedintele si Secretariulu societátiéi si alti patru membri in loculu membriloru de pâna acum, alu D. N. Vasilecu; Orest Reni; Art. Ieremieviciu si Dr. Al. Zot'a, cari esu din Comitétu prin espirarea tempului de trei ani ai functiunei lorú.

Albacu 17 Martiu.

In anii trecuti in comun'a Albacu respective Gur'a-Araderá cá invetiatoriu, atátu parochulu loculu Petru Nicol'a, cátu si nepotulu cinstiei sele Ioann Nicol'a totu de aici. In vér'a trecuta esise concursu — amu concuratu si eu, si in urma pluaritatei voturiloru, fuseiu alesu de invetiatoriu. La tempulu prescisu fuseiu la statiune. Din cauza ca seól'a nu erá pregatita pentru de a locui in trens'a,

in locurile aceste. Ear cátu pentru epoca cându sa fi venitu acesti Románi aici, preotulu din Zarec dicea, ca póte sa fie adusi aici din Dacia Traiana de Tatarii, care in secul. 13. fugarir e pe regele Bela si avere o batalie mare din susu de Fiume dupa cum dice preotulu la loculu numitu pâna astadi Grobnicu, ce va sa dica locu de ingropaciune, de inmormentare, pentru ca acolo se ingropara cei caduti in aceea batalie; si fiindca si la loculu Cepici, lângá Berdo, se afla unu satú Grobnic (pe charte Grobnico),—adaose popa—se vede ca Románi cei adusi de Tatarii lângá Fiume au trecutú pe urma la valea riuletulu Arsa si au adusu cu sine si numele Grobnicu si lau aplicatu la loculu unde s'au asediatu lângá Cepici!

Cu acést'a ipotesa usiurica, fundata numai pe etimologia numelui Grobnicu de lângá Fiume si pe imprejurarea, ca acést'a numire se afla si lângá Cepici, apera preotulu parere sa ca Romanii suntu veniti mai tardiu in Valca Arsei. Mai adaose in fine, ca dacá acesti Románi aru fi din vechii locuitori ai Istriei, ar avé si ei vre unu satú cu numele romanescu.

Eata pe scurtu argumentele bunului Slovenu, argumente pure negative. Indesertu i-am pusu întrebári ca aceste:

a) Ce au devenitu Volochii, care dupa Nistoru, celu mai vechiu cronistu rusu, au batutu pe cei d'antei Slavi ce au venitu la Dunare pe dreapta Tisei in jos, si despre care Scheezer, editorulu si comentatorulu lui Nistoru, dice ca dupa insemnarea cuventulu Voloch la Rusi aru fi sa fie unu populu de origine romána, anume Románi, dar ca nu crede ca acestu populu, Románi nostri, sa fi fostu atunci (secul. IV, V. ori VI.) asia de tari?

b) Unde suntu Valachii, de la cari Croatii au cuprinsu cea mai mare parte a tierei lorú si Dalmatia, caroru le-au stipulatu drepturi, sustinute pâna in secululu 17, cari mai inainte aveau in pártile a-

ceste Banatulu lorú si de la cari ducele Croatiloru a luatú titulu de Banu, cuventu romanitu in forma acést'a?

c) Pentru ce Slavii de meadia-di sucescu numele Vlach, Vloch, Voloch, Vlasi, Ulach, Lach, Lasi etc., dicându aci ca se da pastoriloru, aci celoru de bisericá orientale etc., când ei sciu toti, ca acestu cuventu in origine nu inseamna altuceva decátu: Romanu, Italianu, Latinu?

d) Pentru ce cu istoria in mâna nu se iau pe urma acestui nume, incependu din Agrum pâna la Mare Morlachi, cari ori ca suntu Románi negri, Mauro-Vlachi, de unde sa se fie formatu cuventulu Merlachu, ori ca suntu Románi de la mare (morje-valachi-morlachi), si cari atátu dupa diaconulu Dioleca ce insusi a fostu Morlachu si dice ca Morlachii ca toti Valachii suntu origine latina, cátu si dupa Tommasini, episcopulu de Citta-nuova, care scrise in anulu 1650 si care dice pag. 515: „I Morlachi che sono nel Carso hanno una lingua da perse (adeca care nu e nici „schiava“ nici „italiana“, *) la quale ie molti vocaboli e simile alla latina (na all'italiana, ci alla latina)?“

e) Pentru ce nu cauta in Ireneo della Croce „Historia di Trieste“ (tiparita in 1697) Lib. IV. c. VII. pag. 334 unde dice: „Un' alta memoria antica, degna d'osservazione non minore delle già addotte antichità romane, osservo in alcuni populi addimandati comunemente chichi (c. i. c. i.) abitanti nelle ville d' Opchiena (Opicina), Tibachiano (Tribac-

*) Inainte de aceste vorbe numesce cetatile ce se tinu de Pinguenté, apoi cele din Carso, si adage: Usasi indifferentemente due lingue, schiava ed italiana, ma nei castelli piu italiana, e chiava di fuori. Ier cetatile orl opidele din Carso continua.“ Apoi vine loculu de Morlachii din Carso. le chiama asiá—pag. 515 —Lanische Raccavas, Bergojaz, Dana, Sottoraspó, Terstenico, Brest, Praporuchie, Podga cehee, etc.

„ano) e Gropada situate nel territorio di Trieste sopra il Monte, cinque miglia (1 1/4 mil. geografu.) distante dalla città verso Greco, et in molti altri villaggi aspettanti a Castelnouvo nel Carso giurisdizione degli illustrissimi Signori Conti Petazzi, quali oltre l' Idioma Slavo comune a tutto il Carso, usano un proprio e particolare consimile alu Valacco, intracciato con diverse parole e vocaboli latini come scorgesi dall' ingiunti et a belu studio qui da me reperiti... I nostri chichi addimandansi nel proprio linguaggio Romeri (Rumeni). . .

„Parole e vocaboli usitati da Chichi: Ambla cu Domno (Domnu) —ambula cum Domino; ambla cu Draco (dracu)—ambula cum Dracone (Diaholo); bou—bós; Berbaz (barbati) homo (homines, viri); basilica (basereca) basolica *); Cargna (carna cum dieu si astadi in Valdarsa)—carne; cassa—casa; cass (casu)—casus; compana—campana; copra (si cõpra—capra **); Domicilio (domiciliu)—domicilium; Filie ma—mia Figlie; forzin (forcin)—forceps; fizori ma (ficiori mei)—miei figliuoli; fratogli—ma (fratele meu)—miei fratelli; Matre-mater; Mughiera (mchiere)—moglie; Patre—padre; Sorore—Sororu; Paíne (paíne)—pane; Vínó (vinu, si mai de credutu viru, cum dieu si astadi in Valdarsa); Ura ova (una oie)—una ovis.“

f) In desiertu i-am adosú, ca Croatii pe asiá numitii Serbo Dalmatini (Serbo-Dalmatinski) acolo si aici in Istri'a li numescu in batjocura Valachi, si atátu acesti'a, cátu si Romanii din Valdarsa batjocorescu pe Croatii-Besiaci, adeca fugari, fugitori, de unde se vede între ei ura, nascuta fára indoiala din resbelele ce au avutu între sine?

(Va urmá)

*) Se vede erore, cáci cei din Valdarsa dieu si astadi Basereca.

***) Se vede erore, pentru ca si astadi in Valdarsa dieu capra si tipu Companu, e totu.

am fostu silitu a siede pre unu tempu la Parintele. Dupa vre-o câte-va septemâni cinstia sea me provocă a me mută in scôla — de-si aceste nu se lipise inca s. c. — Volens nolens amu debutu a ascultă si a me mută in scôle, unde me sufă ventulu din tôte pârtile, pâna ce in urm'a demândărilor celoru necurmăte, atătu din partea Rvnd. D. Protopopu Ioann Patiti'a; cătu si din partea st. d. jude cercuale Petru Ioanette — căror'a le adocu cea mai profunda multiamita! — se satisfacra incătu-va recerintelor celoru mai neapărate ad. se lipise scôla, mi se aduse lemne, (cantorulu din invidia, pentru ca sum in loculu fiului seu, desmentă pre ômeni a-mi aduce lemne, pâna ce nu amu adusu pre judele comunale, si asiă numai in presentia D-lai se aduseră.

Curendu dupa ce me mutai in scôle, si adeca a doura nôpte, unulu din ômenii discordiei, séu apoi altu cine-va inchiriatu de densii — căci pre acest'a nu l'au durutu ca som eu, séu altulu inventatoriu, ci nu fostu chiaru. Intrara in scôla luandu o ferestra josu — fără o sparge si incepù a tipă cu scaunile, si apoi mai in urma veni sa sparga si usi'a odaei mele. VEDIENDU-ME IN PERICULU VIETIEI, foseiu silitu a sari pre ferestra a largu, fără a puté cunósce, séu a vedé ca cine e — dara nici ca amu umblatu dupa aceea — Diminēti'a incunoscintiatu fiindu si Inspectorulu scol. Oneti George despre visit'a neplacuta spunendu-i totu deodata ca scolo nu mai potu siede, un'a, din cauza ca suatu tôte slabe, iera alt'a i-mi lipsescu lemne s. c. me tramise la tatalu dlui; căci rugendu pre mi ca nu e locu. Indata se si tocmita nisce ômeni pentru repararea scôlei. Pentru ca amu mersu in salasiu la cutare omu de omenie, tatalu Inspect. au debutu sa-mi audu câte si mai câte cleviatē din partea contrariloru, cu cari me calumniu atātu inaintea Rvnd. d. Protopopu, cătu si inaintea st. d. jude cercuale, cari cunoscendu inim'a densiloru le privéu numai de cele ce au fostu. — Nu voiescu a ve mai insira despre faptele scandalose a unoru neciopliti, pre care-i platescu ômenii discordiei a face, a strigă in gur'a mare câte si mai câte clevele, atātu pre aici cătu si prin satele vecine, astfelu voidu a-mi pată numele bunu, ce mi l'amu castigatu inaintea celoru priceputi. Nu voiescu a ve descrie ea, cum s'au serbatu, pre aici s. Nicolae si cele intemperate in aceeasi di, ci numai o intemperate mai de curendu, si adeca

Din caus'a viforiloru, a departărei caseloru, a bôlei de scarlatu s. a. nu avui in 5 septemâni numai câte 4—6 elevi in scôla, cari firesce nici ca se mai ducéu pâna sér'a a casa si asiă tôte diu'a o petreceamu cu densii, si totusi au debutu sa-mi audu imputare si inca in biserică inaintea poporulu adunatu, din partea unu'a dicendu-mi ca elu si-au tramisu copilulu la scôla vedi dômnē in vre-o 3 zile si totusi nu au invetiatiu nimic'a? —

Altii iera-mi impută ca nu grijescu fără numai că copiii se invetie dara nu că sa fia si ômeni de omenia — sciti ce cere poporulu prin cuventulu se fia omu de omenia. —

Spunendu acesteia dlui directoru localu, si totu odata rugendu-lu, că sa bine voiesca a veni in scôla, că neascultatori sa se pedepsesca in presentia cinstiei sele, ca pre venitoriu si cea-lalti se ia dreptu esemplu, iera cesti'a sa se invetie a ascultă admonatiunile cele dese din parte-mi. In desiertu D. directoru nu voi a se face de vorba cu ômenii?! si nu veni. VEDIENDU ACEST'A I PEDEPSIU, punendu-i sa mature, sa stee in picioare s. a (fără a intrebuintiă pedeps'a corporala) si totu odata amu alesu pre unulu mai mare, că sa-mi spuna pre celu ce se pôrtă necuviinciosu pre cale. Aratandu-mi-se vre-o cătu-va lu rugaiu ierasi, si si acest'a au fostu mazare in parete. Intre acesti'a, purtandu-se unulu necuviinciosu, venindu cătra scôla, au cadiutu de pre o ripa — dupa cum amu auditu si-au ruptu unu picioru — acum cine e de vina? Inventatoriulu, căci baetii facu ce voiescu, mergendu si venindu la scôla — astfelu me invinuiă unulu si altulu. — De tôte aceste rideau si le pareă bine contrariloru mei!

Fiindu-le tēma ca in privintia inventamentulu nu-mi potu bagă nici o vina — si asiă pre unulu venitoriu voiu fi iera eu inventatoriu — de ôre-ce Rvnd. d. Protopopu la visitatiunea din lunile trecute i-si aretă multiamirea dicendu-mi: Suntu fôrte multiamitu, ceea ce pentru contrarii mei au fostu oleu versatu in par'a focului cercă a me invinovati cătu mai multu ca nu grijescu pentru de a face din copii „ômeni de omenia“.

In un'a din zilele trecute — dupa obicei, iera mi se pâra nisce baeti ca aru fi făcutu nisce misieli mari, si acest'a o facu chiaru unu fruntasu alu satulu, omu de omenia si fundatoru a fondulu de scôla de aici, rugendu-me totu odata, că pre acei'a sa-i pedepsescu, căci i-a vediutu de nenumerate ori facendu de aceste. Intr'aceea alti baeti se batura pe afara. VEDIENDU SI AUDIENDU DE NECUVIINCIELE ACESTE — pentru care a-si merită tôte hulirea deca nu a-si fi intrebuintiatu mesurile cuviinciose — i pedepsiu, că pre viitoriu se scapu de imputările ce mi le facu toti ômenii.

Despre acest'a audiendu directorulu localu, ba chiaru si eu spunendu-i la 40 de sânti intre pocale, in cas'a cinstiei sele, unde d. Parinte i-mi apără onôrea si vadi'a inaintea poporeniloru, cercandu a me innegri cătu aru puté mai bine dicendu ca amu batutu copii asiă si asiă s. c. s. c. In diu'a următore venira d. directoru impreuna cu reprezentantii bisericeii — pre care iau adunatu de pre ulitia — in scôla, si-mi impută pentru ca amu pedepsitu fără a fi cinsti'a sea de fatia. La aceste, amu trebuitu ai aduce aminte despre intemplările de mai inainte, despre imputările cele necurmăte atātu din partea cinstiei sele cătu si din partea poporeniloru, in fine si despre acea ca rugendu-lu in mai multe rendori a veni, că baetii neascultatori sa se pedepsesca nu voi, unulu din reprezentantii me spriginu dicendu ca asiă e; căci eu candu rugam pre d. directoru că sa vina ai pedepsu fose si densulu de fatia. Atunci incepù din ee in cea lingalbeni si sferstu in furi'a cea mai mare, i-mi dise, ca eu in intielesulu Instructiunei nu-mi e fertatu a pedepsu in nici unu casu pre nimenea fără de a fi si dni'a lui de fatia, si ca dice i punu copilulu sa mature scôla — nu cas'a mea — in fine mai adaugă, că se fiu pedepsitu eu copilulu cinstiei sele cu varg'a nu a-si fi ce suntu, batandu si asiă (ômenii insa cu multu mai bine i-si cunoscuse datoriti'a căci copiii si-i tramise la scôla in diu'a următore) VEDIENDU-LU INFURIATU NU AMU VOITU A ME DESVINOVATI (deca sum vinovatu?) ci-lu rugaiu că sa bine voiesca a me aretă in scrisu directorulu districtualu (dara nu verbalmente dupa cum facuse mai asta ierna ca cele dîse acolo le revôca aici) si apoi acolo me voiu sci desvinovatu cu aceste apoi esira afara.

D. directoru cauta prin de aceste a-si castigă amôrea inventatorinlu, astfelu îndemna pre tinerime ca sa fia cu supunere, respectu si multiamire si asiă cauta a inaltia vadi'a inventatoriulu!

Varietăti.

** Bani unguresci. Ministrulu de finantie Lonyay asterne in sediintia dietala dela 2 Aprilē unu proiectu de lege pentru baterea de monete unguresci de aru, argintu si arama. Se voru bate dupa legea respectiva: galbeni, florini doi-dieceri si dieceri; diecerii de hârthia se voru retrage.

** Press'a scientifica germană, previne pre publicu sa se ferisca de a intrebuintiă luminările de stearianu, cari suntu puse de cătu-va tempu in consumatiune si cari continu o dosa destulu de mare de arsenicu. Ele potu fi recunoscute in inlesnire prin mirosulu de usturoriu, ce-lu are acestu toxicu, si care se respandesce candu ardu. Asemenea luminări potu fi importate si aci si de aceea ne grăbimu a preveni publiculu.

** Pantulu de carne de vita e in Sabiuu cu 18 cruceri valut'a austriaca.

** Omnibusse. In Clusiu a cerutu bar. Col. Banffy concessiune dela magistratu pentru intretinere de omnibusse. Comunicatiunea cu densele va fi in doue directiuni; spre strad'a monastirei si respective promenada si spre Hidelve si baile de scaldă.

** Unu instrumentu nou de a impu'tina ômenii. Din Brussel'a se scrie ca nisce fabricantu de arme de acolo a tramisu regimulu o prôsca de glontie, carea are 37 de tievi, prin cari se potu puscă 370 puscaturi pre minuta.

* Nêua mare a cadiutu in 25 Martiu n. a-prôpe de Baden (Austri'a), pâna departe in munti, asiă încātu locuitori munteni au fostu trocieniti cu totulu in case si trebura sa ese prin ferestrele poduriloru la largu. Comunicatiunea drumulu de feru dela Baden pâna la Oedenburg — Kanis'a a fostu intrerupta din caus'a ametiloru. — In Vien'a inca

e frigu de vre-o câte-va zile fiindu tempu de plôie si ninsôre. — Curiosu lueru e ca si din Asi'a mica inca se spune ninsôre, totu asiă si dela Constantinopole.

** Evreii se vâiera, ca iera voru fi espusi persecutiunei in Romani'a. Instra apoi ca legile cele aspre si tiranice suntu in contradicere cu principiile umantătiei si toleranti'a, cari se cuprindu in constitutiune, pre carea atātu principele Carolu cătu si regimulu seu a promis a o padî. Se provocă apoi la o propunere a lui Fetu spriginita de 31 deputati, carea e indreptata in contr'a jidoviloru si a intereselor austriace (!) comerciale.

** In Parisu au fostu luna trecuta unu vifora asiă de mare, încātu in Palais Royal a trebuitu sa se intrerupa productionea teatrulu pre vre-o câte-va momente. Pre la 9¹/₂ ôre a detunatu, si ventulu a ruptu o ferestra a coridorulu si a manatu nêua si plôia in tôte pârtile prin sala. Multi dintre privitori erau siliti a-si parasi locurile. Dupa vre-o câte-va vinute s'a asediatu viforulu si productionea si-a relatu decursulu pâna in finitu.

Publicatiune.

Prin care josu semnat'a reprezentantia comunala din Diorlentiulu-mare in Comitatulu Crasiovei aduce la placută cunoscintia, cum ca intejulu tergu care prin inaltulu ministeriu regiu ungurescu de comerci, s'au concesu a se tine in susu dis'a comuna cadel la 24 Aprilē cal.non, iera, cele-lalte la 24 Iuniu in 2 si in 24 Noemvre că 3 terguri anuale (mari), iera de septemâna dupa 24 Aprilē se va tiné in tôte septemâna luna a.

Diorlentiulu-mare la 31 Martiu 1868.

Antisti'a comunale

din Diorlentiulu-mare

EDICTU

Maniu Bontea din opidulu Resinari, Scaunulu Sabiului, care acum de 6 ani, cu necredintia, au parasitu pre legiuit'a sea socia, Stan'a lui Comanu Ciucianu, totu din Resinari, si au pribegitu in lume, ne sciindu-se loculu aflărei lui, prin acest'a se citéza, că in terminu de unu anu de dile, dela datulu de fatia, sa se infatisieze inaintea subscriului foru matrimoniale, ca se arate causa parasirei partii, si a legiuitei sale sotii, căci la din contra, si fara de dansulu, se va otări in intielesulu s. s. canône ale bisericeii nôstre greco-orientale, divortiu cerutu de Sotiea lui.

Sibiū 21 Martie 1868

Ioann Panoviciu Protopopu alu Tractulu Sibiului alu II-le gr. or.

EDICTU

Mari'a Vladu din Rotbavu, care de patru ani a parasitu cu necredintia pe legiuitulu ei hârbatu Iosifu Blaga, totu din Rotbavu, fără a se sci loculu aflărei densei, se provocă prin acest'a, că in terminu de siése luni, dela datulu de fatia, sa se infatisieze inaintea subscriului foru matrimonialu, căci la din contra se va decide procesulu matrimonialu, pornitu asupra-i, si in absentia ei, la intielesulu s. s. Canône ale bisericeii nôstre ortodocse resaritene.

Brasiovu in 16 Martie 1868.

Scaunulu protopopescu ortod. res. alu Tractulu Brasiovolu alu II.

Ioann Potricu Protopopu.

Anunciu.

Subscriulu face onoratulu publicu cunoscutu, cumca in 20 Martie a. c. s'a deschis cancelaria de advocatura in piēti'a mare sub nr. 196 in Fagarasiu, si se recomanda p. t. publicu spre prompta purtarea de procese.

Fagarasiu in 20 Martiu 1868.

Arnoldu Friedsmann

De indreptatu. In nrulu trecutulu la Varietăti s'a strecuratu o erôre fôrte grosolana. In locu de: in interesulu „Amvonulu“ s'a pus „refinat". Corectorulu adeca la corectura din urma a trasu preste cuventulu „Amvonulu“ si a scrisu de margine „respiratu“. Culegatorii n'au intielesu ce e, si pentru ce e scrisu, si asiă comitu erôrea ce ne rugamu a se indreptă, precum si cele-lalte, cari se arata că nisce neevitabilitati cu ocaziunea cărui nru. „Red.“